

Koszorú a névadónak

Fotó: Nagy László

Az újjáalakult szegedi Dugonics Társaság legutóbbi közgyűlése döntött úgy, hogy évadját a névadó, Dugonics András születésnapján, október

18-án kezdi, amikor is koszorút helyeznek el az *Izós Miklós* szobrászművész által készített alkotásnál. Tegnap zuhogó esőben gyülekeztek a Társaság

tagjai, hogy meghallgassák dr. Veress Sándor szervezőtitkár emlékező szavait. Többek között művészet és tudomány kapcsolatáról beszélt, az 1939-

Kezdődik a Dugonics Társaság idei évadja

ben elfogadott alapszabályzat fényében. Ünnepi megemlékezésében elmondta, hogy a Dugonics Társaság kezdeti problémái megoldódtak, az új vezetőség rendezte a Társaság felépítését, meghatározta, korszerűsítette alapszabályát, melyet igyekszik méltó tartalommal megtölteni. Jelezte, hogy a megalakult szakosztályok bemutatkozására október 26-án, kedden este 6 órakor kerül sor a városháza dísztermében, amikor is a néprajzi és nyelv-járási szakosztály mutatkozik be. Programjukban a következő előadások hangzanak el: *Bárkányi Ildikó* Sportszerű gyermekjátékok Szeged környékén, *Juhász Antal* A szegedi tanyavilág kialakulásának és fejlődésének sajátosságai, *ifj. Lele József* Búcsúk a Tápai-réten és *Szabó Magdolna* A parasztház lelke (kemencheagyományok).

A Dugonics Társaság elnöksége az évadnyitó beszédet követően koszorút helyezett el a névadó szobránál.

Vetkőztetés

Sokan vadásszák a hirdetések munkahely reményében. Persze, hogy felcsillan a szemük, amikor olyat olvasnak, hogy 40 ezer fölötti fizetés, különösebb előképzettséget nem igényel, elég, ha fiatal az illető és annyi hely van, hogy alig győzik betölteni.

Magam részéről szkeptikusan fogadom az eféle hirdetések. (Nem hiszek a csodatablétákban, az olyan „receptekben” sem, amelyek 1000 forintért elárulják, hogyan csinálják 500-ból 500 ezret.) Amikor lapunk Csörög rovatában volt szerencsém emelgetni a telefont, többen elpanaszolták, hogy bedőltek a fent idézett reklámszövegnek. Jelentkeztek, megváratták, letegezték őket, majd az orruk alá dugtak egy adatlapot. Miután a kérdéseket túl intímnek, személyesnek találták, nem válaszoltak mind egyikre. Ez hiba volt. Megköszönték közreműködéseket és fel is út, le is út! És úgy lettek elutasítva, hogy fogalmuk nem volt, milyen feladatra alkalmazzák volna őket. Furcsa.

Az egyik hirdető cég magára vette az újságban megjelent néhány soros panaszt. Vezetője megkeresett és próbálta magyarázni a bizonyítványt. (Megjegyzem, a telefonáló nem erre a vállalkozásra neheztelt, hanem másra, bár hasonló módszerekkel, adattal dolgoznak.)

Lássuk azt az adatlapot! A szokásos kérdéseken túl kíváncsiak az adószámra, a betegbiztosítási adatokra, hajszinre, az autó rendszámára. Iskolai vezettségre, korábbi munkahelyekre. Egyik pontban három olyan személyt (címüket, foglalkozásukat, telefonjukat) kell megnevezni, akit legalább egy éve ismer a jelentkező. A végén pedig aláírják az emberrel, hogy büntetőjogi felelősséget vállal a leírtakért.

Megkérdeztem a menedzsertől, hogy mi célból kéri a három ismerős nevét? A válasz: ha valami történne az illetővel, akkor lehessen kit értesíteni. Az én válaszom erre: ha-ha...Mellesleg a negyvenegynéhány ezer forintos fizetés mese, illetve csak egy lehetőség. Ki, mennyit ügynököl össze...

Jogszoknál érdeklődtem, szabad-e ilyen kérdéseket feltenni a gyanútlan jelentkezőknek. Olyasmit mondtak, szabadni szabad, de ezekre szabad nem válaszolni. Mindenkinek magánügye, hogy kiszolgáltatja-e adatait.

Azt tudjuk, ha nem teszi, akkor kirúgják. Ha megteszi? Akkor sincs garancia rá, hogy alkalmazzák. Egy a biztos: letegezik, mert ez a cégarculathoz így passzol. Szevasztok!

V. Fekete Sándor

„Ez nem Moszkva” Összetűzések a szegedi városházán

A liberális városvezetés látványos hátra arc!-ot vezényelt magas beosztású állami hivatalnokoknak – többek között a Magyar Honvédség vezérkari főnökének, illetve a Határőrség országos parancsnokának –, valamint nyugdíjazott és aktív minisztereknek is. Nem engedélyezte a belépést a díszterembe *Koha Róbert* önkormányzati képviselőnek, hogy nagyszabású fórum-sorozatát a honvédelemről, a nemzetbiztonságról, a határvédelemről, a sportról, a külügyekről és más közérdekű kérdésekről a városházán tartsa meg. A múlt heti incidensről már részletesen beszámoltunk olvasóinknak. A vita elfajulását jelezte, hogy *Tühegyi*

József SZDSZ-es alpolgármester egyik országos napilapunkban azt állította, hogy *Póda Jenő* szegedi országgyűlési képviselő a rendezvények céljára akár erőszakkal is elfoglalja az épületet. A honatyá levélben kereste meg a Dél-magyarországot, s ebben kijelentette, hogy inszINUÁCIÓRÓL, rágalmozásról van szó. „Ez nem Moszkva.” „A nekem tulajdonított, vagy ahhoz hasonlatos kijelentést soha nem tettem, idegen képviselt céljaimtól és habitusomtól is.” „A témával kapcsolatban egyetlen nyilatkozatot sem adtam, újságíróval nem beszéltem... Mindez könnyen ellenőrizhető.”

Ó. J.

A kenyérlopásról

A néni kicsi volt és ősz hajú, barna esőköpenybe burkolózva lépegetett a polcok között, kezében műanyag szatyor.

– Nem arra van ám a kijárat! – harsant a főlvágottpultos eladó hangja, amire a belvárosi csemegebolt vásárlóközönsége egy emberként kapta föl a fejét, az ösztönös mozdulatból némi kíváncsiság ébredt, mert hát azért tolvajt nem minnap látni.

A kicsi néni közben – engedelmességre a távirányításnak – a pénztár felé vette útját, s amíg (kosár nélkül!) a gondolkodás között evickélt, a feje fölött elszállt még egy munkatársi figyelmeztetés valami kenyérré vonatkozólag, amelynek föltalálási helyeként a néni műanyag szatyrárt jelölte meg a hangos fölvágottas.

A kasszánál sort állók mögött akkor föltűnt a néni alakja (bár apró termete miatt nem volt könnyű észrevenni), s amíg átpréselte magát a pénztáros előtti szűk folyosón, halkan mentegetőzött, hogy ő a fél kiló kenyérét már kifizette, csak egy kis papírért ment volna vissza, ezért nem vett magához kosarat.

Arca nem mutatott bosszúságot, ráncainak elrendezése inkább arra utalt, hogy viselőjük a világot némi csodálkozással vegyes derével szemléli. Így hallgatta a pénztáros rosszálló megjegyzését is, amely a kenyér gyanúra okot adó elhelyezésére vonatkozott.

Amíg becsukta maga mögött az üzlet ajtaját, és kilépett az októberi esőbe, azért páran utána néztek, ki volt az, akit majdnem kenyérlopáson értek.

Nyilas

A kárpótlási jegyek tőzsdei piacát október második hetében igen élénk üzletmenet jellemezte. A jegyek tőzsdei adásvétele mintegy 14 millió forinttal haladta meg az előző heti forgalmat. Összességében 79 üzletkötésben, mintegy 92,4 millió forintot forgalmat érték a brókercégek. A kárpótlási jegyek tőzsdei átlagára 595 és 599 forint között mozgott.

A múlt héten kedden, volt a legnagyobb a forgalom. Az értékpapírcégek ezen a napon 40 üzletkötésben közel 46,8 millió forintot forgalmat realizáltak. Az átlagár is ezen a napon érte el a legmagasabb értéket 599 forinttal. Az üzletmenetet egyébként nagy eltérések jellemezték. Míg a

Kárpótlási jegyek a tőzsdén

keddi üzleti nap után pénteken is több, mint 26 millió forintos forgalmat bonyolítottak le a brókercégek, a többi napon az adásvételek összértéke jóval alatta maradt a 10 millió forintnak. A forgalom csütörtökön volt a legkisebb, mintegy 3,2 millió forinttal.

Fegyveres rablás

Hétfőn délelőtt egy ismeretlen, 35 év körüli álarcot viselő férfi kirabolta az egerbócsi takarékszövetkezeti fiókot. A körözött személy a rablás során egy kispuskával kényszerítette a fiók dolgozóit a pénz átadására. Az ismeretlen rabló egy Opel, vagy BMV típusú személygépkocsival menekült el a helyszínről. Arról, hogy a rabló mennyi pénzzel távozott a helyszínről, a hatóságok nem rendelkeznek információval.

Kábítószeres bélyegek

Harmínkét, kábítószerezrel átitatott bélyeget, valamint 7 gramm amfetamint találtak a rendőrök B. Viktor 22 éves budapesti lakosnál a Hungária körúton, a Reggae bár előtt, ahol igazoltatták a fiatalembert és társát, a 25 éves H. Leventét. H. Leventénél 9 gramm drogot találtak, amikor ruházatát átvizsgálták. Kábítószerezrel történt visszaélés miatt mindkét fiatalember ellen eljárás indult. B. Viktort őrizetbe vették, társa szabadlábon van.

Hogyan hat életünkre az elektronikus kommunikáció? – kérdeztük A társadalomtudomány és informatika című szegedi konferencián Horányi Örsébtől, a pécsi tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanáráról.

– Az elektronikának mint új kulturális műterméknek a megjelenése jelentősen átalakítja életmódunkat. A számítógépes hálózatokkal megjelenő kommunikációs forradalom viszont nem hathat az egész társadalomra.

– Mert a számítógépes rendszerek gyors terjedése megosztja ezt a társadalmat?

– A mi nagyon kis országunk társadalmának túl nagy részét szakítja le. A szindróma oka a 10 százalék alatti telefonsűrűség, szemben a fejlett országok 40-60 százalékos arányával. Telefonvonal, egy 40-50 ezer forintért megszerezhető egyszerű számítógép, 10 ezer forintba kerülő modem. Ez kell ahhoz, hogy egy mezei állampolgár egy oly hálózathoz kapcsolódjon, mely a most folyó kommunikációs forradalomnak majdnem minden újdonosságát tartalmazza. A postai telefonszolgáltatás balkáni mivolta azonban sokakat eleve kizár e kommunikációs lehetőségéből.

De nincs is mindenkinek szüksége e lehetőségekre.

– Kommunikáció nélkül nincs társadalom. A nálunk most terjedő elektronikus kommunikációs médium jelentősen hat például a kultúrára, a társadalom szerkezetére. Ezzel szembe kell nézni. De kétség-

A világunkba csöppent számítógép

telen, hogy ez az új eszközrendszer egyetlen országban sem az egész társadalom sajátja.

Hogyan változik meg embernek emberrel való kommunikációja?

– Az új szolgáltatások közé tartozik, hogy például a számítógépeknek az úgynevezett „világpostához” tartozó postadátumban üzeneteket lehet hagyni, meg lehet vitatni különböző témákat, sőt nyomást lehet gyakorolni. Tehát a számítógépek rendszere alkotta világ nyilvános életében lehet részt venni. Ez átértelmezi a szomszédosság, a távolság fogalmát. E kommunikációs forradalom sajátja, hogy olyan gyorsasággal olyan mennyiségű információ válik elérhetővé, ami a korábbi technológiákkal lehetetlen. Ebben az értelemben e változásnak nincs nemzeti sajátossága és színe.

Olyan gondolkodási sémák kialakulásához és elterjedéséhez segít hozzá, mint például az analitikus vagy az alternatívákban gondolkodás, a problémák diszkurzív megközelítése, a kritikus mentalitás, melyek nem egy-egy társadalomra jellemzőek, hanem ember-specifikusak.

A más országok által már befutott úton járunk vagy a vargabetűk, a zsákutcák, a veszélyek elkerülhetők?

– A mi körülhatárolt vilá-

gunkba csöppent ez a lehetőség, s nekünk kell megfigyelnünk, ettől hogyan alakul át a világunk. A veszély észlelésének felelőssége a társadalomtudósoké, akik most ismerkednek az eszközrendszerrel, akikben még nem alakult ki a problématudat. Mert többről van szó, mint hogy ceruza helyett tollal frunk...

Hogyan változik meg az ember, aki használja ezt az eszközt?

– A nyilvános társadalmi szerepek egy része újraértelmeződik. A külsőleges köztársaságtól megszabadulva a tudós, de a könyvelő is olyan életmódot folytathat, mely számára mindenképpen kedvezőbb, miközben a végzett munka mennyisége is nő. Az életformák változatossága kiterjed, sokak számára elérhetővé válik. Az idegen nyelv(ek) ismerete ismét érték lesz. A bölcsészetre jellemző szerzőiség, a mű befejezettsége mint kulturális toposz alapjaiban megrendül. Nézzük csak irodalmi lecsapódását, Eszterházy Péter szövegeinek építkezését. A mű befejezésének ezentúl nincs határa...

Ezt a beszélgetést se lehet lezárni?

– Szerintem soha semmit nem lehet lezárni. Csak kérdéseket, s újabb kérdéseket feltenni...

Újszászi Ilona